

TER VOORBEREIDING

Aan: MBVOM

Primair Onderwijs

Van

Datum

17 september 2020

Referentie

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met

(Corona team)

Medewerkers VO

Medewerkers KO

Aantal pagina's

4

nota

Digitale toerusting van scholen op afstandsonderwijs

Doel

Deze nota geeft antwoord op uw verzoek om meer informatie over:

- De mate waarin de scholen in hun digitale voorzieningen, met name devices, voorbereid zijn op mogelijke gevolgen van nieuwe corona-uitbraken.
- De wijze waarop scholen hierbij worden ondersteund door OCW in samenwerking met de Raden, Kennisnet en SIVON.

Tevens zijn er kamervragen gesteld (Kwint/Westerveld) over het bericht dat een laptop eisen niet mag, maar scholen ermee weggelaten. Hierover ontvangt u separaat de concept-beantwoording.

Kernpunten

- Het verzorgen van goed en toegankelijk (digitaal) afstandsonderwijs is primair de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.
- De uitgangspositie van scholen is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de eerste coronagolf. Zij hebben veel geleerd over het inrichten van onderwijs op afstand. Digitale randvoorwaarden zoals beschikbaarheid van devices, internet en licenties werden in belangrijke mate ingevuld. Zij zijn hierbij ondersteund door OCW/Raden/Kennisnet/SIVON met een samenhangend pakket aan maatregelen.
- Verdere voorbereidingen moeten nu door schoolbesturen worden getroffen. Aandacht voor de achterblijvende scholen en kwetsbare kinderen staat hierbij voorop.
- Daartoe wordt het pakket aan ondersteunende maatregelen verder uitgebreid en toegespitst, zowel naar verschillende scenario's waar de scholen mee te maken kunnen krijgen, als naar de mate waarin scholen inmiddels digitaal geprofessionaliseerd zijn.

Toelichting

Uitgangspositie schoolbesturen verbeterd

De uitgangspositie van scholen is aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de eerste coronagolf. Zij hebben een steile leercurve doorgemaakt bij het vormgeven van het onderwijs op afstand, in de lokale situatie, met de mogelijkheden, voorzieningen en digitale vaardigheden die daarbij voorhanden waren. De schoolbesturen zijn hierbij door OCW/Kennisnet/Raden/SIVON intensief

ondersteund. Essentiële randvoorwaarden zoals de beschikbaarheid van informatie en stappenplannen, devices, internetverbindingen en licenties voor toegang tot digitaal lesmateriaal zijn in de noodsituatie van afgelopen voorjaar voor belangrijke mate ingevuld. Scholen waren daardoor in staat om het onderwijs op afstand snel vorm te geven.

Datum

Ondersteuningspakket tijdens de eerste golf

- Kennisnet heeft via de website lesopafstand.nl alle betrouwbare informatie gebundeld die scholen nodig hebben voor het verzorgen van onderwijs op afstand.
- OCW heeft via SIVON ruim 15.000 laptops verstrekt aan schoolbesturen ten behoeve van leerlingen die hierover thuis niet beschikten.
- Uitgevers hebben kosteloos licenties voor digitaal lesmateriaal verstrekt.
- De drie grootste providers hebben kosteloos internetverbindingen aangeboden voor onder meer leerlingen en leraren die hier thuis geen beschikking over hadden.

Uitbreiding ondersteuning voor mogelijke tweede golf

SIVON heeft de afgelopen periode alle aanvragen van schoolbesturen voor devices kunnen honoreren. We mogen er daarom op dit punt vanuit gaan dat de schoolbesturen nu grosso modo over voldoende devices beschikken om hun leerlingen te kunnen ondersteunen bij eventueel onderwijs op afstand. Tot nu toe zijn bij de Raden geen signalen binnengekomen van schoolbesturen die tegen knelpunten aanlopen in de beschikbaarheid van laptops voor onderwijs op afstand tijdens corona situaties.

Belangrijke ict randvoorwaarden zijn hiermee aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de eerste coronagolf. Dit neemt niet weg dat voor scholen de komende onzekere periode nieuwe situaties kunnen ontstaan. Scholen en besturen willen het onderwijs zoveel mogelijk 'gewoon' laten doorgaan. Ook als de school dicht is, een klas naar huis moet omdat de leraar ziek is, of leerlingen tijdelijk niet naar scholen mogen in afwachting van een testuitslag of door quarantaine. Verdere voorbereidingen op hybride onderwijs en onderwijs op afstand moeten daarom nu door de schoolbesturen worden getroffen. De uitbreiding van het ondersteuningspakket is hierop gericht. De verschillende mogelijke scenario's vragen om een aanpak op maat. De belangrijkste uitbreidingen zijn de volgende.

Op 1 oktober lanceert Kennisnet de geactualiseerde versie van de website www.lesopafstand.nl. Gelijktijdig publiceert Kennisnet stappenplannen waarmee scholen hun organisatie en digitale voorzieningen verder op orde kunnen brengen voor onderwijs op afstand. Deze plannen zijn gedifferentieerd naar de verschillende scenario's waarmee scholen de komende periode geconfronteerd kunnen worden (enkele leerlingen thuis, hele klas thuis, schoolsluiting etc). De stappenplannen houden rekening met de diversiteit aan hybride onderwijs.

In aansluiting hierop ontvangt elk schoolbestuur rond 1 oktober via de Raden een mailing. Hierin worden de besturen gewezen op de geactualiseerde website van Kennisnet en het stappenplan (dat handvatten biedt per scenario). Met deze informatie kan elk bestuur een 'zelfcheck' doen: is de ict-organisatie op orde.

Tevens krijgt elk schoolbestuur een korte vragenlijst voorgelegd over eventueel resterende knelpunten (bijvoorbeeld t.a.v. devices). Samen met de eerste uitkomsten van de monitor hybride onderwijs vergroten we hiermee ons inzicht in wat de scholen nog nodig hebben om afstandsonderwijs goed te kunnen organiseren. Met de uitkomsten zal het ondersteuningspakket verder worden aangescherpt. Tevens zullen we de antwoorden benutten om de motie Westerveld (in kaart brengen hoeveel schoolbesturen zelf niet kunnen voorzien in devices voor onderwijs op afstand) te beantwoorden.

Datum

Kennisnet zal via webinars mooie, nuttige en toepasbare voorbeelden uit de praktijk met de scholen delen, in combinatie met expert-kennis (hoe organiseer je het hybride onderwijs AVG-proof, welke digitale voorzieningen heb je nodig).

In de 'back office' van lesopafstand.nl kunnen scholen vragen stellen aan Kennisnet. Hieraan wordt de mogelijkheid toegevoegd om een gericht adviesgesprek te voeren met een expert. De bedoeling is dat hiermee vooral de scholen worden bereikt die nog weinig ervaring hebben met ict in het onderwijs.

De ruim 15.000 devices die SIVON heeft verstrekt, blijven eigendom van de schoolbesturen. Zij kunnen deze naar eigen inzicht opnieuw inzetten ter ondersteuning van het afstandsonderwijs.

Aanvullend legt SIVON op verzoek van OCW een pool van 300 devices aan die tijdelijk kunnen worden uitgeleend aan schoolbesturen die de komende periode in noodsituaties tijdelijk behoefte hebben devices voor leerlingen die daarover thuis niet beschikken.

OCW houdt contact met leveranciers en telecombedrijven over licenties en internetverbindingen in noodsituaties.

Het uitgangspunt is en blijft dat besturen zelf verantwoordelijk zijn om zich goed voor te bereiden, inclusief de tijdige aanschaf van licenties voor digitale leermiddelen. Mede daarom worden schoolbesturen in de verschillende communicatie uitingen gestimuleerd om lid te worden van SIVON. SIVON adviseert besturen op het gebied van ict-producten en biedt diensten aan zoals veilig internet, wifi en devices. Op deze wijze kunnen schoolbesturen hun ict-infrastructuur up-to-date brengen. Via 'Leden helpen leden'-acties organiseert SIVON dat schoolbesturen de uitdagingen van de komende periode samen kunnen oppakken.

Doel

Elke school is goed (digitaal) voorbereid op de mogelijke situaties die zich de komende periode kunnen voordoen.

Lange termijn opbrengsten en ondersteuning

Door de coronacrisis raakt het gebruik van technologie binnen het onderwijs in een stroomversnelling. Onderwijs op afstand was noodzakelijk en oplossingen waren vaak ad hoc. Dit is een wezenlijk andere situatie dan de inzet van ICT bij regulier fysiek onderwijs.

Inzichten uit de periode waarin de scholen gesloten waren, stellen scholen echter wel in staat bewustere keuzes te maken als het gaat om de lange termijn inzet

van ICT in hun onderwijs. OCW wil deze inzichten bundelen en duurzaam te verankeren in beleid. We willen de kwaliteitssprong die het digitale onderwijs heeft gemaakt duurzaam uitbouwen. Daarom krijgt dit thema in een aantal trajecten extra aandacht.

Datum

Zo wordt in de plannen van het groeifonds uitgewerkt hoe het investeringsfonds een extra impuls kan geven aan het gebruik van ICT en devices in het onderwijs. Hierbij raakt het plan ook aan het bekostigingsvraagstuk: scholen geven aan uit de reguliere bekostiging niet voor iedere leerling een device te kunnen aanschaffen, terwijl deze wel randvoorwaardelijk zijn voor het onderwijs van deze tijd. Mede daarom zal in de evaluatie Wet gratis schoolboeken worden ingegaan op de mogelijkheid om devices zoals laptops en tablets onder de Wet Gratis Schoolboeken (WSG) te scharen (motie Westerveld). De evaluatie wordt dit najaar uitgezet.

Tot slot wordt verkend op welke manieren onderwijs op afstand opties zijn om thuiszitters te voorkomen en op te lossen. De inzet van digitale middelen is bij de verdere uitwerking een aandachtspunt.